

РЕШЕНИЕ

№ 3374

гр. София, 23.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 05.05.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Камелия Серафимова

ЧЛЕНОВЕ: Калин Куманов

Стоян Тонев

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **2561** по описа за **2023** година докладвано от съдия Камелия Серафимова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото касационно производство е по реда на чл.208 и сл.АПК, във връзка с чл.63 ЗАНН.

Образувано е по касационна жалба на Д. Д. от [населено място] срещу Решение №4686/06.12.2022 година, постановено по н.а.х.дело №5817/2022 година по описа на СРС, 108 състав, потвърждаващо Наказателно постановление №36/25.03.2022 година , издадено от Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „ Медицински надзор“, с което последният на основание чл.220,ал.2 от Закона за здравето наложил на Д. Д. глоба в размер на 500 лева за извършено нарушение на чл.89,ал.1, вр. с чл.88 от Закона за здравето.

В касационната жалба се навеждат доводи за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното съдебно решение. Твърди се, че решението съдържа вътрешно противоречиви мотиви , като пациентката не е разпитвана в хода на съдебното производство и не е ясно как и въз основа на какво е установено нарушението. Посочва се още , че съдът дословно е преписал нормата на чл.88 от Закона за здравето, като на касатора не са дадени задължителни предписания от работодателя. Искане се отмяна на решението .

В съдебно заседание, касаторът– Д. Д. редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, не се явява. Жалбата му на заявените основания се поддържа от адвокат С., редовно упълномощен.

Ответникът по касация- Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция“ Медицински надзор“ редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юрисконсулт П., редовно упълномощен, който оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП-прокурор М. изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд-София-град,след като прецени събраните по делото доказателства,ведно с доводите,възраженията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Касационната жалба е процесуално допустима,подадена в преклузивния срок по чл.63 от ЗАНН от надлежна страна и при наличие на правен интерес от обжалване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна.

От доказателствата по делото е установено, че на 21.10.2021 година в Министерство на здравеопазването, Дирекция „Защита на правата на пациентите“ е депозирана жалба от И. Й. В. съдържаща твърдения за некомпетентно поведение от страна на лекар и допусната лекарска грешка, като жалбата е препратена по компетентност до Изпълнителна агенция „ Медицински надзор“.

По повод постъпилата жалба със Заповед № РД 13-985 от 01.11.2021 година Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ разпоредил извършването на проверка за периода от 01.11.2021 г. до 05.11.2021 година на лечебно заведение УМБАЛ“ Доверие“ АД, находящо се в [населено място], [улица], определил състава на комисията, която следва да извърши проверката В хода на проверката е установено, че на 05.10.2021 година в 16:10 часа пациентът И. Й. В. посетила кабинета на д-р Д. Д. като е издаден Амбулаторен лист № 1500/05.10.2021 година, а на пациента е поставена основна диагноза: Травма на няколко структури на коляното, снета е анамнеза -

„пациентка след битова травма преди около една седмица, с болки и ограничен обем движения в дясна кс”, обективното състояние на В. се изразявало в „палпаторни болки от лат и мед. страна на дясна кс, наличие на оток, ограничен обем движения поради болката. В графа „Терапия“ в Амбулаторния лист е записано „с мнение за оперативно лечение“. На следващия ден - 06.10.2021 година И. Й. В. е прегледана в КДБ/СО на УМБАЛ“ Доверие“ АД от д-р Ч., който издал Лист за преглед на пациент в КДБ/СО №194/06.10.2021 година с час на постъпване 08:46 и час на напускане 08:56. В графи „Основна диагноза“, „Анамнеза“ и „Обективно състояние“ от листа за преглед са отразени данни, идентични на тези в съставения Амбулаторен лист № 1500 от 05.10.2021 година, като в графа „Терапия“ е посочено „за оперативно лечение. Заплануван за планова хоспитализация на 06.10.21 година.“.

На 06.10.2021 година в 10:12 часа пациентът И. В. е хоспитализирана в Отделение по ортопедия и травматология на УМБАЛ“ Доверие“ АД, [населено място]

с приемащ лекар д-р К. Ч. и служебно назначен лекуващ лекар д-р Д. Д., създадена е История на заболяване №4642/2021 с предварителна диагноза

2„Травма на няколко структури на коляното“. На същия ден за времето от 17:15 часа до 18:00 часа на пациента В. е осъществена оперативна

интервенция- артроскопия на ляво коляно от оперативен екип в състав д-р Д. Д. /оператор/, д-р А. Ц. Ф.. /първи асистент/, д-р Е. Садим Н. /втори асистент/, д-р А. Г.

Б.- С./ анестезиолог/, В. Д. Р./ан. сестра“ и Е. Г. / хир. сестра“/ инструментатор/. Оперативната интервенция е отразена в Оперативен протокол № 770 от 06.10.2021 година, а на 07.10.2021 година пациентът И. В. е изписана от лечебното заведение с окончателна диагноза „Травма на няколко структури на коляното“.

В хода на проверката е констатирано, че пациентът И. В. е попълнила бланка на Декларация за информирано съгласие, в която фигурирали единствено името, ЕГН и положен подпис на пациента. В декларацията е записано: „Беше ми разяснено и аз напълно разбрах необходимостта, естеството и последствията от предстоящите диагностични изследвания, процедури и лечение. Бяха ми обяснени подробно възможните рискове и усложнения, с които се съгласявам. Ако в хода на лечението възникнат непредвидени състояния, неизвестни на горепосочените лекари, преди началото на лечението, и те изискват допълнителни или други терапевтични действия, аз упълномощавам тях или посочени от тях специалисти да постъпят според тяхната професионална преценка. Известно ми е, че медицината не е точна наука и знам, че не бих могъл/ла да изисквам гаранции относно резултата от лечението. Прочетох гореизложеното и напълно разбрах съдържанието му. Упълномощавам горепосоченият лекарски екип да извърши всички необходими диагностични изследвания и процедури и проведе лечението на заболяването ми върху мен“. В посочения документ, озаглавен “Декларация за информирано съгласие“ не е посочена диагноза; лекарски екип; име на лекуващия лекар, информирал пациента; потенциалните рискове, свързани с предлаганите диагностично-лечебни методи; видът на оперативната интервенция и дата на декларацията. При проверката е констатирано, че на 06.10.2021 година д-р Д. Д., в качеството си на лекуващ лекар на пациента И. В. в Отделение по ортопедия и травматология на УМБАЛ“ Доверие“ АД-гр. С. е извършил хирургична интервенция на пациента И. В., без да е предоставил на пациента информацията по чл. 88 от Закона за здравето в писмена форма и без информираното му съгласие да е получено в такава форма, с което е нарушил разпоредбите на чл. 89, ал. 1, вр. чл. 88, ал. 1 от Закона за здравето и на 11.01.2022 година за извършеното нарушение на чл.89 от Закона за здравето е съставен АУАН №А-4/11.01.2022 година, връчен на нарушителя и подписан от него с отбелязване, че има възражения, а въз основа на него на 25.03.2022 година Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция издал Наказателно постановление, с което наложил на Д. Д. административно наказание „глоба“ в размер на 500 лева за извършено нарушение на чл. 89, ал. 1, вр. чл. 88, ал. 1 от Закона за здравето на основание чл.220,ал.2 от Закона за здравето.

СРС е анализирал приложените по делото доказателства и събраните в хода на процеса такива, като е изложил мотиви защо и въз основа на какво приема за установен даден факт. В тази насока неоснователен е доводът на касатора и на неговия процесуален представител, че в решението липсват мотиви, защото СРС е изложил мотиви, които не са вътрешно противоречиви.

Неоснователен е доводът на процесуалния представител на касатора, че не е ясно как и въз основа на какво е установено, че пациентът не е информиран, още повече, че той не е разпитан по делото като свидетел, защото на първо място информираното съгласие се дава в писмена форма, а на второ, едва с касационната жалба процесуалният представител на касатора навежда този довод, като в хода на

производството пред СРС такъв довод изобщо не е навеждан и при проведеното съдебно заседание на дата 14.06.2022 година той изрично е заявил ,че няма други доказателствени искания, нито пък има заявено искане от негова страна именно за разпит на пациента, по което СРС да не се е произнесъл.

Правилен е изводът на СРС, че нарушението е доказано по несъмнен начин, тъй като обемът на информацията, която лекуващият лекар следва да предостави на пациента, за да бъде съгласието информирано, е посочен в чл. 88 от Закона за здравето, като в случая пациентът е подписал документ, озаглавен „Декларация за информирано съгласие“ с попълнени негови лични данни - име и ЕГН, от който се установява, че документът не съдържа изискуемата от разпоредбата на чл. 88, ал. 1 от Закона за здравето информация в писмена форма, както и не съдържа име и подпис на лекуващия

лекар, информирал пациента, вида на оперативната интервенция и дата на декларацията. Съгласно чл. 89,ал.1 от Закона за здравето при хирургични интервенции, обща анестезия, инвазивни и други диагностични и терапевтични методи, които водят до повишен риск за живота и здравето на пациента или до временна промяна в съзнанието му, информацията по [чл. 88](#) и информираното съгласие се предоставят в писмена форма. Дейностите по ал. 1 могат да бъдат извършвани в полза на здравето на пациента без писмено информирано съгласие само когато непосредствено е застрашен животът му и физическото или психичното му състояние не позволяват изразяване на информирано съгласие, е невъзможно да се получи своевременно информирано съгласие от родител, настойник или попечител от лицето по [чл. 87, ал. 5](#), от дирекцията по [чл. 87, ал. 6](#) или от лицето по [чл. 162, ал. 3](#) в случаите, когато законът го изисква. По аргумент от алинея трета за лица с психични разстройства и установена неспособност за изразяване на информирано съгласие дейностите по ал. 1 могат да се извършват само след разрешение от комисията по медицинска етика и след вземане съгласието на законните им представители или от ръководителя на лечебното заведение, когато няма създадена комисия. От своя страна, в чл. 88 от Закона за здравето за получаване на информирано съгласие лекуващият лекар (лекар по дентална медицина) уведомява пациента, съответно неговия родител, настойник или попечител, лицето по [чл. 87, ал. 5](#), дирекцията по [чл. 87, ал. 6](#), както и лицата по [чл. 162, ал. 3](#), относно, диагнозата и характера на заболяването, описание на целите и естеството на лечението, разумните алтернативи, очакваните резултати и прогнозата, потенциалните рискове, свързани с предлаганите диагностично-лечебни методи, включително страничните ефекти и нежеланите лекарствени реакции, болка и други неудобства, вероятността за благоприятно повлияване, риска за здравето при прилагане на други методи на лечение или при отказ от лечение. Медицинската информация по ал. 1 се предоставя на пациента, съответно на неговия родител, настойник или попечител на лицето по [чл. 87, ал. 5](#) и на дирекцията по [чл. 87, ал. 6](#), както и на лицата по [чл. 162, ал. 3](#), своевременно и в подходящ обем и форма, даващи възможност за свобода на избора на лечение. лекар, информирал пациента, вида на оперативната интервенция и дата на декларацията.

За да е валидно изразеното информирано съгласие законът изисква на пациента да бъде предоставен един минимум информация и тази информация да обхваща не само ползите за пациента от извършване на интервенцията, а и потенциалните рискове. Правилен е изводът на СРС, че в случая в подписаната от

пациента Декларация за информирано съгласие не е посочено дори името на лекуващия лекар, който е дал на пациента необходимата информация. Освен това от приложената

декларация не става ясно дали лекуващият лекар е отговорил в подходящия обем и форма на всички въпроси на пациента, за да бъде последният в състояние да прецени предимствата и недостатъците от операцията и евентуалния риск, даващи му възможност за свобода на избора на лечение, и въз основа на получените адекватни знания да даде съгласието си за предложената оперативна интервенция, като в процесния документ липсват конкретни и ясни данни относно диагнозата и характера на заболяването на И. В., липсват и данни относно описание на целите и естеството на лечението, разумните алтернативи, очакваните резултати и прогнозата; потенциалните рискове, свързани с предлаганите диагностично-лечебни методи, включително страничните ефекти и нежеланите лекарствени реакции, болка и други неудобства; вероятността за благоприятно повлияване, риска за здравето при прилагане на други методи на лечение или при отказ от лечение. Фактът, че пациентът е положил подпис върху декларацията, установява единствено, че той е дал съгласие, но последното в никакъв случай не може да бъде прието за информирано. Обоснован е и изводът на СРС, че субект на нарушението по чл. 89, ал. 1, вр. чл. 88, ал. 1 от Закона за здравето е ясно посочен и това е лекуващият лекар, като в закона не е предвидено изискване информацията по чл. 88 от Закона за здравето и информираното съгласие да се предоставят чрез конкретна бланка за информирано съгласие, а единственото изискване е пациентът да бъде уведомен в писмена форма.

Правилен е изводът на СРС, че са неоснователни възраженията на нарушителя, че не е извършил вмененото му нарушение, доколкото бланката за информирано съгласие била изготвена от работодателя му.

Анализирайки всички доказателства, правилно СРС е приел, че на 06.10.2021 година касаторът в качеството си на лекуващ лекар на пациента И. В. е осъществил хирургическа интервенция, без да му е предоставил в изискуемата писмена форма информацията по чл. 88 от Закона за здравето, с което е осъществил състава на нарушението по чл. 89, ал. 1, вр. чл. 88, ал. 1 от Закона за здравето, като е приел, че за да е валидно изразеното информирано съгласие законът изисква на пациента да бъде предоставен един минимум информация и тази информация да обхваща не само ползите за пациента от извършване на интервенцията, а и потенциалните рискове и в случая в подписаната от пациента Декларация за информирано съгласие не е посочено дори името на лекуващия лекар, който е дал на пациента необходимата информация, от самата Декларация не става ясно дали лекуващият лекар е отговорил в подходящия обем и форма на всички въпроси на пациента, за да бъде последният в състояние да прецени предимствата и недостатъците от операцията и евентуалния риск, даващи му възможност за свобода на избора на лечение, и въз основа на получените адекватни знания да даде съгласието си за предложената оперативна интервенция.

След като нарушението е безспорно доказано, както и участието на нарушителя в него, то законосъобразно е ангажирана административно-наказателната отговорност на касатора на основание чл. 220, ал. 2 от Закона за здравето, сочеща, че лице,

което окаже медицинска помощ без информирано съгласие на пациента или в нарушение на изискванията за даване на информирано съгласие от пациента, се наказва с глоба от 500 до 1500 лева, а при повторно нарушение - с лишаване от правото да упражнява медицинска професия за срок от 6 месеца до 1 година. Наложената глоба е в минимален размер от 500 лева и същата е справедлива и съответна на извършеното нарушение и ще допринесе за постигане целите на наказанието, визирани в чл. 12 от ЗАНН.

Правилен е изводът на СРС, че извършеното нарушение не се отличава с по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обичайните нарушения от този вид, а разкрива типичната такава, взета предвид от законодателя при определяне състава на административното нарушение. Извършеното нарушение, макар и формално по своя характер, е с висока степен на обществена опасност, касае значими обществени отношения, регулирани със Закона за здравето, установени между пациент и лекар, поради необходимостта от осведоменост за специфичната медицинска материя и не може да се квалифицира като маловажен случай по смисъла на чл. 28 от ЗАНН.

Като е достигнал до този правен извод, СРС е постановил едно правилно решение, което следва да бъде оставено в сила.

Настоящият съдебен състав намира за уместно да отбележи и укаже на касатора-че понятието „незаконосъобразност“ на съдебното решение „е непознато изобщо и неприсъщо на съдебните решения. Касационната инстанция проверява валидността, допустимостта и правилността на съдебните решения, постановени от страна на първоинстанционния съд и то по реда на АПК, но на основанията, визирани в чл. 348 от НПК. На второ място, понятието „незаконосъобразност“ е присъщо на административните актове и на наказателните постановления, не и на съдебните решения.

С оглед изхода на спора, претенцията на ответника по касация за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателна и в негова полза следва да се присъди такова в размер на 80 лева. Нормата на чл. 63 от ЗАНН е изменена, като е създадена нова ал. 3 (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г. - 29.11.2019 година в сила от 03.12.2019 година/, сочеща, че в съдебните производства по ал. 1 страните имат право на присъждане на разноски по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#). АLINEЯ четвърта на чл. 63 също нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г от 29.11.2019 година.), постановява, че ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно [чл. 36 от Закона за адвокатурата](#). В алинея 5/ на чл. 63 от ЗАНН/Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) е доуточнено, че в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. Размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#). В Чл. 37. (1) от Закона за правната помощ е визирано, че заплащането на правната помощ е съобразно вида и количеството на извършената дейност и се определя в Наредба на Министерския съвет по предложение на НБПП.

В ЗАНН няма преходни и заключителни разпоредби, които да уреждат началния момент на действието на нормите на чл. 63, ал. 3-5 от ЗАНН, които са нови и дали същите се прилагат и за започналите производства преди влизане в сила на

нормите, с оглед на което настоящият съдебен състав намира, че нормите са приложими и по отношение на касационното производство, образувано на дата 16.03.2023 година пред АССГ и на ответника по касация следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение по реда на чл.27е от Наредбата за заплащане на правната помощ, сочещ, че възнаграждението за защита в производства по [Закона за административните нарушения и наказания](#) е от 80 до 120 лева. Тъй като производството е по ЗАНН, то възнаграждението на юрисконсулта следва да бъде определено именно по реда на тази разпоредба. В касационното производство пред АССГ са проведени две съдебни заседания, в което е взел участие юрисконсулт П., делото не се отличава с фактическа и правна сложност/ не предполага полагане на специални усилия от страна на юрисконсулта за запознаване с делото и изразяване на становище по него, при което настоящият състав намира, че полагащото се възнаграждение на юрисконсулта следва да бъде определено в размер на 80 лева за касационно производство и този размер е справедлив и съответен на оказаната правна помощ. Касаторът следва да бъде осъден да заплати в полза на ответника по касация юрисконсултско възнаграждение именно в този размер от 80 лева. Крайният момент, в който може да бъде заявено присъждането на разноски е устните състезания- аргумент от разпоредбата на чл.80, ал.1 от ГПК, приложим по силата на преpraщачата норма на чл.144 АПК-/Страната, която е поискала присъждане на разноски, представя на съда списък на разноските най-късно до приключване на последното заседание в съответната инстанция. В противен случай тя няма право да иска изменение на решението в частта му за разноските. Денят на устните състезания е крайният момент, в който страната може да поиска присъждане на разноски, а не в по-късен момент. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най-голямо старание да води процеса добросъвестно. Угласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия. Воден от гореизложеното и на основание чл.221, ал.2 АПК, Административен съд София-град

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА РЕШЕНИЕ №4686/06.12.2022 година, постановено по н.а.х.дело №5817/2022 година по описа на СРС, 108 състав.

ОСЪЖДА Д. Д. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ“ МЕДИЦИНСКИ НАДЗОР“ СУМАТА ОТ 80 ЛЕВА-ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.